

Bompengeutredning Haugalandet - diskusjon/innspill til arbeidsprogram

Politisk referansegruppe, 26. november 2020.

Bernt Østnor, samferdselsavd., Rogaland fylkeskommune

Tema

1. Litt repetisjon om bakgrunn
2. Deler prosessen for bompengeutredning i tre del-faser
3. Beslutningspunkter/tidsplan
4. Tema i alternativsvurderingene/ «strategiske valg»
5. Medvirkning
6. Innspill/diskusjon

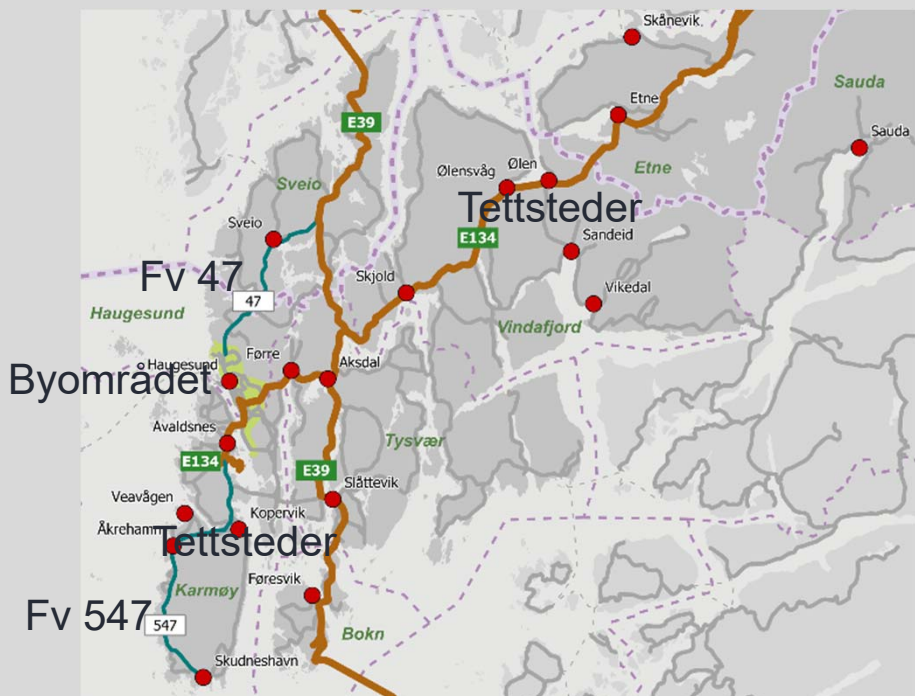
Bakgrunn

- Dagens Haugalandspakke går ut sommeren 2023. En god del er oppnådd, men fortsatt ulike utfordringer.
- Begrenset handlingsrom for investeringer på fylkesvegnettet etter 2023 uten bompenger. Ordinære fylkeskommunale midler ca 400 mill/år for hele fylket.
- ATP Haugalandet 2017:
Handlingsprogram: «*Utforme transportpakke basert på strategier i regional plan og statlig konseptvalgutredning*».
- Samferdselsstrategi for Rogaland (2017):
«*I områder hvor det finnes potensiale for bompakker eller – prosjekt skal infrastrukturen finansieres gjennom disse pakker.*»
- Beslutning KVV Haugesund 2018:
Stor satsing på gang/sykkel i byområdet, kollektivtiltak, ny Karmsund bro, utbedringer E134 og Karmsundgata, planlegge E134.

Prinsippsak 2019: Vedtak i kommunene og fylkeskommunene om å gjennomføre bompengeutredning

1. (Navn) kommune/fylkeskommune gir tilslutning til at kommunene, fylkeskommunene og Statens vegvesen starter arbeid med plangrunnlag og finansierings-opplegg for ny(e) samferdselspakke(r) på Haugalandet som skal løse samferdselsutfordringer i kommunen(e).
2. Videre brukerbetaling på Haugalandet etter at Haugalandspakken er avsluttet i 2023 fremmes i en by- og tettstedspakke, samt egne strekningsvise pakker for aktuelle strekninger på E134, E39 og Fv.47.

Prosess for bompengepakker, jf. SVV-veileder

Prosess for planlegging og vedtak om nye bompengepakker på Haugalandet:

1. Diskusjonsgrunnlag og prinsippsak 2017/-18 ✓
2. Lokalpolitisk prinsippvedtak (våren 2019) ✓
3. Bompengeutredning/faglig grunnlag for bompengepakker (2020 – sommer 2022).
4. Lokalpolitisk sak om endelig tilslutning til bompengepakker (høsten 2022)
5. Statlig kvalitetssikring og behandling i Stortinget (vinter/vår 2023)

Her går vi
i gang nå

Bompengeprosjekter

Veiledning

Forord

Denne veilederen erstatter håndbok V718 av 2014. Formålet med veilederen er å gi en samlet og oppdatert framstilling av rammevilkårene for nye bompengeprojekter på offentlig veg etter veglova § 27. Vilkårene gjelder også for igangsatte bompengeprojekter avhengig av inngåtte avtaler.

Stortinget vedtok i 2015 en reform av bompengesektoren med etablering av fem regionale bompengeselskaper, utskilling av utstederrollen og revisjon av takstretningssystemene som de viktigste endringene. I tillegg er Nye Veier AS etablert, og det pågår en regionreform hvor fylkeskommunene må etablere egne vegadministrasjoner for fylkesvegene.

Ovennevnte reformer gir store forandringer iblant annet ansvarsdeling mellom bompengeselskapene og Statens vegvesen, organiseringen av bompengeselskapene og etablering og drift av innkrevingssystemene. Det er derfor viktig at det klargjøres hvilke organisasjoner som er involvert og at ansvarsdelingen og samspillet mellom disse er entydig. Fordi denne prosessen fortsatt pågår, må det sikres at denne veilederen oppdateres når det skjer vesentlige endringer.

I forbindelse med bompengerenformen er det flere, i hovedsak uavhengige, oppgaver som må beskrives nærmere.

Følgende oppgaver må ivaretas for det enkelte prosjekt:

- Håndtere lokale initiativ frem til stortingsvedtak
- Gjennomføre bompengeprojektet
- Etablere og drive bompengesystem for innkreving av bompengemidler

Disse oppgavene er beskrevet i detalj i henholdsvis kapittel 2, 3 og 7 mens det er gitt sammendrag av roller og ansvar i kapittel 1.7.

Følgende oppgaver ivaretas generelt for alle prosjekter:

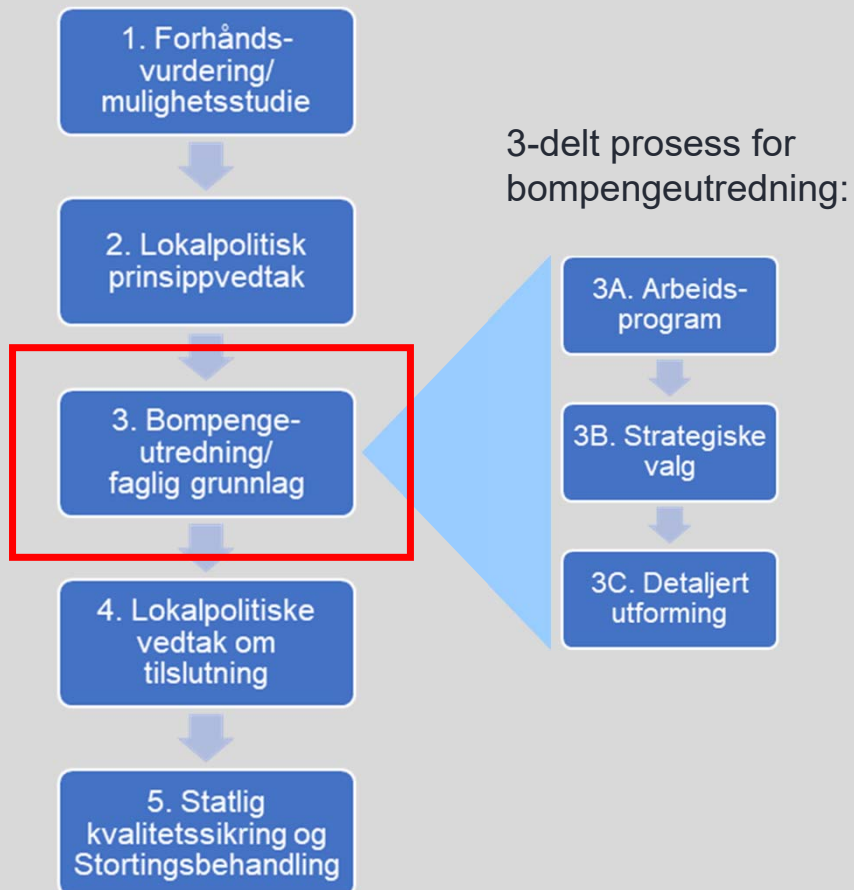
1

Hva er en «bompengeutredning/faglig grunnlag»?

- I utgangspunktet beskrevet som en rent faglig gjennomgang som «oppdragsgiver» er ansvarlig for:

«Når det foreligger lokalpolitiske prinsippvedtak om å utrede et bompengeprojekt videre, må det settes i gang en mer omfattende bompengeutredning. (..) Bompengeutredningen skal danne grunnlag for bindende lokalpolitiske vedtak i berørte kommuner og fylkeskommuner om bompengeorrdningen.»

- Legger til grunn at prosjekter er avklart i forhold til nasjonalt/regionalt rammeverk. Ett eller flere større prosjekter bør være regulert når bompengepakken fremmes.
- Veileder fra Vegdir. gir «mal» for hvordan bompengepakker skal planlegges, beskrives, dokumenteres, kvalitetssikres, vedtas, gjennomføres og avvikles.

Foreslår å dele bompengeutredningen i tre del-faser

3A. Arbeidsprogram (høsten 2020)

- Innledende dokument som beskriver og forklarer bompengeutredning (3A-C) («planprogram»)

3B. Strategiske valg for nye pakker (hele 2021)

- Utrede og avgjøre viktige rammer som ikke er avklart i trinn 1 og 2.

3C. Detaljert utforming (våren 2022)

- Detaljere hovedinnrettingen som blir valgt i 3B.

Hvorfor dele opp bompengeutredningen – prosess:

- Gi rom for prosess/medvirkning/samarbeid:
  - Bygge felles grunnlag
  - Forankre valg
  - Sikre politisk og allmenn legitimitet
  - Øke sannsynlighet for at «rett pakke», redusere risiko for å rykke tilbake til start
  - Styrke sannsynlighet for gjennomslag og gjennomførbarhet
- Samtidig muliggjøre oppstart sommeren 2023...

Beslutningspunkter i bompengeutredningen

3A. Arbeids-program

Okt-20

- Forslag til arbeidsprogram sendes kommuner og etater
- Orientering til SU og FU

Nov-20

- Diskuteres i adm.k-gr. og pol.ref-gr.
- Fastsettes av fylkesrådmennene.

3B. Strategiske valg

Nov-20

- Starter utredning av «strategiske valg»

Juni-21

- NTP behandles i Stortinget

Sept-21

- Faglig arbeid om strategiske valg avsluttes, administrativ anbefaling oversendes komm. og stat

Okt-21

- Kommuner og statlige etater **behandler innspill om strategiske valg**

Des-21

- Strategiske valg besluttet endelig i fylkestingene (Rog + Vestl.).

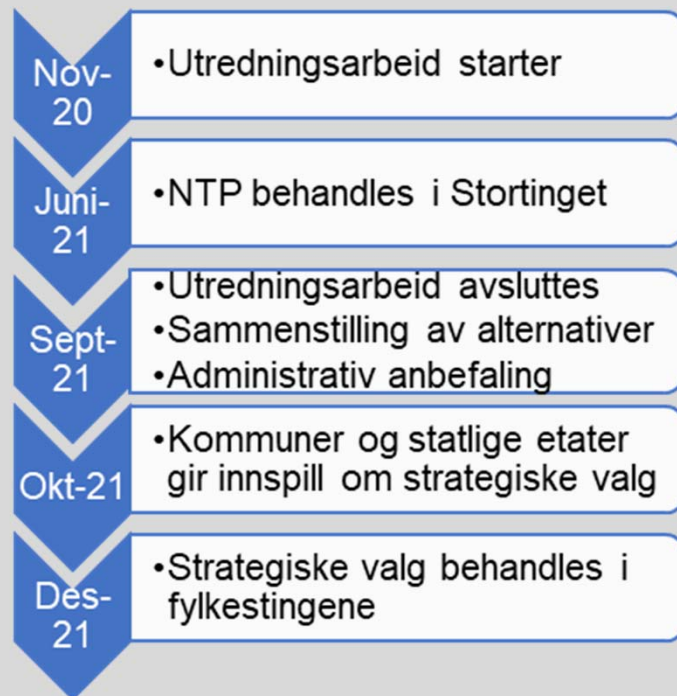
3C. Detaljert utforming

Jan-22

- Oppstart detaljering og dokumentasjon

Juni-22

- Detaljering ferdigstilles, inkl. prosjektportefølje, takster mv.
- Bompengeutredningen sendes til kommuner og fylkeskommuner. **endelig tilslutning i sept/okt.**
- Deretter: KS i samf.dep og behandling i Stortinget.

Foreløpig tidsplan administrativ og politisk gruppe 2021

- Februar:
Scenarier framtidig utvikling. Hovedutfordringer. Grovskisse utviklings-strategier.
- April:
Alternativer geografi. Bearbeide utviklings-strategier. Grovskisse inntektsgrunnlag/takstrivå.
- Slutten av juni:
Alternative utviklings-strategier bearbeidet, grove porteføljer. Nytt og egenandel. Skissere samlede pakke-forslag.
- August:
Samlede pakke-forslag bearbeidet. Konsekvenser, måloppnåelse. Administrativ anbefaling.
- Oktober:
Kommunene behandler strategivalg. Oppsummeres i k-gr/s-gr.
- Desember:
Fylkestingene beslutter strategivalg.

Geografi og utviklingsstrategier

Geografisk avgrensning

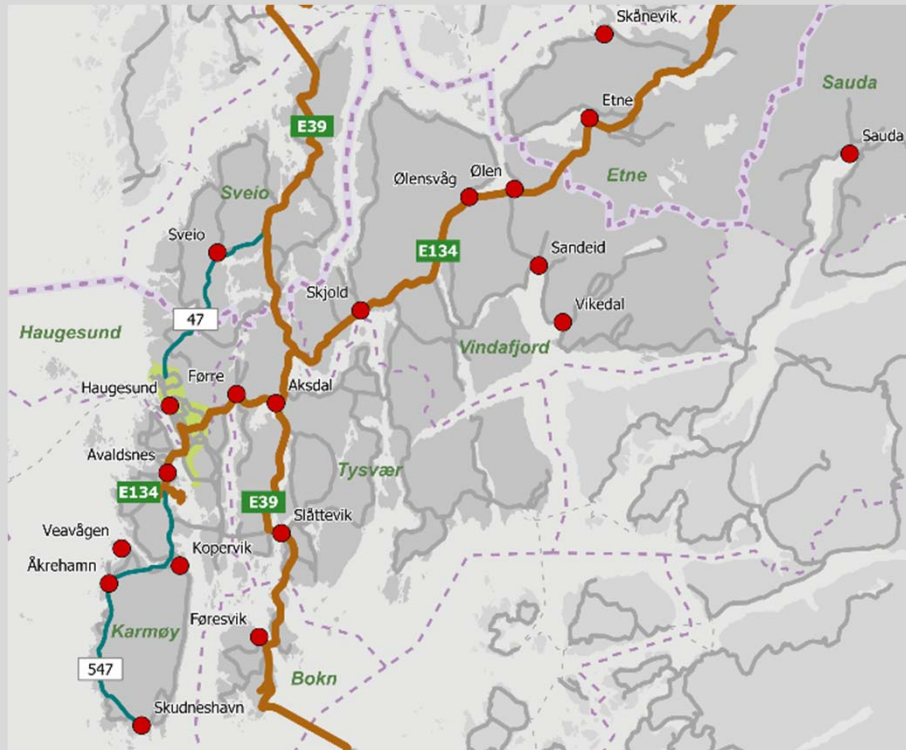
- Bypakke/by- og tettstedspakke – byområdet, nærområder, tettsteder.
- Strekninger – bare strekning, eller også tettsteder/omkringliggende?
- Tettsteder ellers - mulighetsrom?

Nytteprinsippet legger rammer.

Utviklingsstrategier – og kombinasjoner:

- Ny veg eller forbedre eksisterende?
- Fokus på delstrekninger eller kryss/punkter/flaskehals?
- Prioritere gåing/sykling/kollektiv og trafikksikkerhet?
- Veg vs gate? Funksjonsfordeling i gatenettet?

→ Grovmasket portefølje og kostnadsnivå.

«...fremmes i en by- og tettstedspakke, samt egne strekningsvise pakker for aktuelle strekninger på E134, E39 og Fv.47»

Bompengesystemet

• Takster:

- Ambisjonsnivå og takstnivå?
- Samlet inntektsgrunnlag?
- Bompengebørlastning for trafikantene?

Innkreving:

- Innkreving i hver pakke for seg eller samordning?
- Timesregel, passeringstak?
- Miljø- eller tidsdifferensiering?
- Bomstasjoner og nytte?

Rammer og konsekvenser

Usikkerhet/følsomhet, gjennomførbarhet

- Økonomisk utvikling og befolkning (inntektsgrunnlag)?
- Teknologi – transport og kommunikasjon?
- Politiske rammevilkår mv.?

Rammevilkår:

- Kjøretøypolitikk, bompengepolitikk, byvekstavtaler mv.?
- Innkrevingsssystem?
- Statlige pakker?

Oppsummering

- Konsekvensvurdering
- Sammenstilling og anbefaling

Medvirkning

- Møter beskrevet i arbeidsprogrammet
  - Møter annenhver måned med administrativ og politisk gruppe.
  - Arbeidsgrupper hvis behov
  - Ekstra møter med mest berørte kommuner (ikke def.)
  - Dialog-/infomøte høst-21 ved strategiske valg
  - Ekstra underveis-behandling (strategiske valg høst-21) i ordinære politiske organer. I tillegg kommer ordinær behandling om tilslutning høst-22.
- Møte-info, rapporter og presentasjoner blir tilgjengelig på www.rogfk.no
- Innspill som har kommet:
  - Administrative møter med kommunene over jul – diskutere utfordringer, kommunale planer, mulige strategier.
  - Informasjon til lokale politikere underveis (formannskap, øvrige gruppeledere?)
  - Dialog med berørt næringsliv
- Vi ønsker innspill om behov for møter/tilrettelegging/annet! Inviter oss gjerne!